

Brændevin, drive vi disse Produktioner, Eddikefabrikationen og Gjørfabrikationen, over i de andre Kanaler, hvor de kunne drives uden Bessatning, og derfor skulle de Herrer lægge Mærke til og forvisse sig om, om ikke de Gjørfabrikanter, som nu have udtalt sig imod den nye Udbyttebessatning, ikke have overset, at de nye Forhold, der vilde fremkomme, naar Skatten blev forhøiet, kunde stille dem ganske anderledes, end de hidtil have været stillede; jeg antager det for meget sandsynligt. Jeg tilstaar, at jeg har ondt ved at fatte den Tankegang, der gjør sig gjældende hos Gjørfabrikanterne; saavidt jeg har kunnet se i deres Udtalelser, er deres Frygt for den nye Bessatning den, at altfor Mange skulde give sig til at tilvirke Gjør, naar Fabrikationen blev skattefri, hvilket vilde have til Følge, at Gjæren sank i Pris; men det er jo en Følge, som vilde være meget behagelig for os Andre. Jeg kan imidlertid ikke tro Andet, end at den ringe Forstyrrelse, deraf vilde komme, meget snart vilde sætte sig selv igjen i Egeværget. Det kan ikke undgaas, at der ved enhver Fabrikation kan fremkomme Forhold, hvorved Trangen til Produktet kommer til at stige og falde, men er der flere Slags Produkter, der til samme Tid tilveiebringes ved een Fabrikation, saa bliver Følgen deraf sandsynligvis den, at Prisforholdet mellem disse Produkter kommer til at indvirke paa de forskjellige Produktioner, og det vil da i meget kort Tid komme til at stille sig saaledes, at Egeværget atter bringes tilveie. Derfor tror jeg, at det beror paa en Mangel paa Fremsyn hos de Mænd, der drive denne Industri, og som have denne Frygt, naar de tro, at deres Industri skulde lide derved, at den befriedes for en Skat, som paahviler den uden nogen Hensigt fra Lovgivningens Side, og som kun paahviler den, naar den drives paa en bestemt Maade. Der er imidlertid et Punkt, som det ærede Udvalg har fremdraget, og som jeg finder begrundet. Det er nemlig dette, at det maatte vilde være uforsigtigt — idetmindste vilde det ikke ganske stemme med min Tanke — om man saaledes pludselig tvang alle dem, der vilde producere Gjør, over i den nye Bessatningsform. Jeg er derfor

villig til at tiltræde det Forslag, som Hæretallet har stillet til en senere Paragraph i nærværende Lov, hvorved det ogsaa fremtidig bliver muligt for den, der vil frembringe Gjør, at gjøre det under de hidtil bestaaende Bilskaar uden at gaa over til Udbyttebessatningen. Følgen deraf bliver, at Gjæren vedbliver ligesom nu at være delvis bessattet, og det maa jo altsaa enhver Fabrikant om, hvorvidt han anser det for sin Fordel at underkaste sig denne delvise Bessatning af Gjæren, eller at gaa over til den, hvorved han kun bessattes af Brændevinen; men det ligger ikke for til Afstemning under det nærværende Affnit, og jeg skal derfor kun antyde det under særligt Hensyn til, hvad det ærede Medlem, som sidst havde Ordet (Dviftgaard), har ytret, idet jeg ligesom han meget maa ønske at berolige den Stemning, der har vist sig derimod, ligesom jeg tror, at det væsentlig vil kunne lykkes gennem den Forholdsregel, som jeg nu har tilladt mig at antyde.

Se, mine Herrer! jeg tror altsaa at have for det ærede Thing tilstrækkelig godtgjort, hvorledes jeg er kommen til den Anskuelse, at det vilde være en stor Velgjerning for vigtige Interesser her i Landet, om man kunde forlade den hidtilværende Bessatningsmaade og gaa over til en Bessatning efter Udbyttet. Derom er jeg ikke i mindste Maade i Tvivl; men Spørgsmaalet er kun, hvorvidt vi nu ere saa tilstrækkelig vidt fremme med denne Sag, at vi med Tillid kunne gaa over til den nye Bessatning, jeg mener i teknisk Henseende, altsaa om vi ere i Besiddelse af Midler til, naar vi gaa over til den nye Bessatningsmaade, da at kunne tilveiebringe den behørig Kontrol. Det vil være i Thingets Grindring, at jeg om denne Sag har saavel i de trykte Motiver til Lovforslaget som ogsaa ved Sagens første Behandling udtalt mig med Baresomhed, thi jeg har ikke villet Andet end, at Sagen maatte ligge for Thinget fuldstændig, saaledes som den stod for mig selv. Jeg har altsaa meddelt, at der var opfundet en Maaler, hvorigennem man havde løst det hidtil uløste Problem med en høj Grad af Nøiagtighed at kunne bestemme saavel den Mængde af Spiritus, som gik ud af Svaleapparatet,